Kirjallinen kysymys KK 526/2018 vp

Eeva-Johanna Eloranta sd

Kirjallinen kysymys lapsen tuen toteuttamisesta varhaiskasvatuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Varhaiskasvatus on tällä hallituskaudella ollut muutosten kohteena. Ensin lakia heikennettiin nostamalla henkilöstön ja lasten välistä suhdelukua, rajaamalla lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen sekä suunnitelmalla nostaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Viimeisin heikennys tosin peruttiin, maksuja alennettiin ja nyt on panostettu maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluihin. Varhaiskasvatuslaki sai vihdoin viime kesänä kaipaamansa uudistuksen. Uuden lain myötä varhaiskasvatusta koskevat säädökset saatiin samaan lakiin. Samalla saatiin sinetti sille, että lasten päivähoito ei ole enää sosiaalihuoltolain tarkoittama sosiaalipalvelu vaan varhaiskasvatus on ensimmäinen, tärkeä askel lapsen koulutuspolulla.

Vaikka laissa oli paljon hyvää, sinne jäi myös paljon korjattavaa. Yksi ensisijaisista korjaustarpeista koskee lapsen tuen järjestämistä varhaiskasvatuksessa. Nykyinen laki säätää lapsen tuesta hyvin löyhästi.

Lain mukaan lapsen edun ensisijaisuus ohjaa varhaiskasvatuksen suunnittelua, järjestämistä ja päätöksentekoa. Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on tunnistaa lapsen yksilöllinen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä (3 §). Lapsen tuen tarpeet voivat olla erittäin moninaiset ja voimakkuudeltaan erilaiset.

Lapsen tarvitsemaan tukeen täytyy vastata yksilöllisesti lapsen etua ajatellen. Laki linjaa, että tuen tarpeen ilmetessä lapsella on oikeus saada kehityksensä ja hyvinvointinsa tueksi sosiaali- ja terveydenhuollon tukitoimia ja palveluja (7 §). Kunnan käytettävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että jokaisessa päiväkodissa olisi oltava oma erityisopettaja (25 §, 2 mom. Riittävä henkilöstö).

Jotkut lapset kaipaavat suotuisalle kasvulleen ja kehitykselleen pienemmän lapsiryhmän. Laki säätää, että jos päiväkodissa on yksi tai useampi vammainen tai muuten tuen tarpeessa oleva lapsi, on tämä otettava huomioon lasten tai kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa. (35 §, 2 mom). Pykälässä ei kuitenkaan säädetä tarkasti, kuinka paljon esimerkiksi ryhmän lasten määrää tulisi vähentää, vaan sitä arvioitaessa olisi huomioitava tukea tarvitsevien lasten etu ja tuen tarve ja se, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan ryhmässä saavuttaa (35 §).

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 526/2018 vp

Valtioneuvoston teettämän selvityksen (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 55/2018, julkaistu 27.9.2018) mukaan yleisimmin lapsi saa tukea arjen toiminnassa pedagogisin keinoin. Pedagogisilla keinoilla tarkoitetaan sitä, millä tavalla ryhmän toimintaa järjestetään ja millaisia toimintatapoja käytetään.

Rakenteellisia, lapsiryhmäkohtaisia tukitoimia oli käytössä vain harvoilla lapsilla tai ei ollenkaan tuen mallista riippumatta. Rakenteelliset ratkaisut liittyvät käytettävissä oleviin resursseihin. Niitä ovat mm. lapsiryhmän koko, henkilöstön rakenne, määrä ja/tai erityisosaaminen. Erityisryhmät tai integroidut erityisryhmät ovat valtioneuvoston kyselyn perusteella tukitoimena melko harvinaisia kaikissa kunnissa.

Lainsäädännön väljyys näkyy mm. kuntien tarjoamassa tuen valikossa. On kuntia, joissa tuen muodot ovat monipuoliset (mm. ryhmissä toimivat erityisopettajat, pienennetyt lapsiryhmät ja erityisryhmät), ja kuntia, joissa lapsen tuen toteutuminen on erityisopettajan konsultaatio. Lapsen tarvitsema tuki ja tuen toteutumisen muodot tulee turvata pikaisesti.

Tarvitsemme varhaiskasvatuslain päivityksen, jossa säädetään lapsen tuen toteutumisesta lainsäädännön tasolla. Tämä uudistus ei voi olla kustannusneutraali, vaan sen toteutumiseen tulee varata tarvittavat resurssit.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus edistää lasten tarvitseman tuen toteutumista yhdenvertaisesti varhaiskasvatuksessa,

millä aikataululla lapsen tuen toteutumista valmisteleva työryhmä perustetaan sekä

miten varmistetaan uudistuksen tarvitsemat taloudelliset resurssit, koska uudistus ei voi olla kustannusneutraali?

Helsingissä 18.12.2018

Eeva-Johanna Eloranta sd